

AUGLÝSING

um staðfesting heilbrigðismálaráðuneytisins á heilbrigðissamþykkt fyrir
Hafnarhrepp í Austur-Skaftafellssýslu.

24

20. jan.

Samkvæmt lögum nr. 35 12. febr. 1940, um heilbrigðisnefndir og heilbrigðissamþykktir, er hér með, eftir tillögum landlæknis, staðfest eftirfarandi heilbrigðissamþykkt fyrir Hafnarhrepp í Austur-Skaftafellssýslu, er hreppsnefnd hreppsins hefur samþykkt.

HEILBRIGÐISSAMÞYKKT fyrir Hafnarhrepp í Austur-Skaftafellssýslu.

Almenn ákvæði.

1. gr.

Heilbrigðissamþykkt þessi gildir fyrir Hafnarhrepp, og skal ákvæðum hennar beitt að fullu í Hafnarkauptúni og nærliggjandi eyjum.

2. gr.

Heilbrigðisnefnd skipa hreppstjóri, og sé hann formaður, héraðslæknir og þrjú meyn, kosnir af hreppsnefnd til fjögurra ára í senn, en í fyrsta sinn til þess tíma, er næstu hreppsnefndarkosningar fara fram. Nefndin kýs sér ritara og skiptir að öðru leyti með sér störfum.

3. gr.

Formaður kveður nefndina á fund, þegar honum þykir þörf á, eða einhver nefndarmanna óskar þess. Auk þess sér hann um, að fyrirskipunum nefndarinnar sé hlýtt.

Fundir séu ekki haldnir sjaldnar en tvisvar á ári, vor og haust.

Um hreinlæti, þrifnað o. fl.

4. gr.

Nefndinni skal heimilt að rannsaka allt það, er um ræðir í þessari samþykkt eða þýðingu hefur fyrir heilbrigði manna, hvort heldur er á almannaferi eða í einstakra manna eign. Einu sinni á ári skal nefndin skoða allar eignir á því svæði, sem samþykktin nær yfir, og er heimilt að skipta því starfi milli nefndarmanna. Heilbrigðisnefndin skal færa inn í sérstaka bók allt það, er hún finnur aðfinnsluvert. Hún skal fyrst munnlega, og síðan, ef það ber ei árangur, skriflega, skipa þeim, sem hlut eiga að máli, fyrir um það, hvað gera skuli til umbóta.

5. gr.

Telji hreppsnefnd nauðsynlega einhverja þrifnaðar- eða heilbrigðisráðstöfun, sem hefur í för með sér útgjöld úr hreppssjóði, skal hún leggja málið fyrir hreppsnefnd og fara fram á, að féð sé veitt. Þó getur nefndin látið gera bráðnauðsynlegar þrifnaðarbætur án fengins samþykkis hreppsnefndarinnar, ef brýn nauðsyn ber til. að þær séu gerðar tafarlaust, svo sem ef farsótt kemur upp í kaupúninu. Neiti hreppsnefnd slíkri fjárveitingu, er heilbrigðisnefnd heimilt að skjóta málinu til sýslunefndar, sem ræður úrslitum.

24

20. jan.

Nú býr eigandi ekki í húsi sínu, og skal hann þá fela einhverjum fullveðja manni, sem í húsinu býr, að vera húsráðandi. Skal húsráðandi gegna öllum skyldum eftir samþykkt þessari, með tilliti til eignarinnar, sem annars hvíla á húseiganda.

6. gr.

7. gr.

Heilbrigðisnefnd skal hafa gát á, að ekki safnist fyrir óhreinindi á opnum svæðum eða ábyggðum lóðum. Í fjöruna eða á almannafæri má enginn fleygja frá sér slori, hræjum, rusli né öðru því, er valdið getur óhreinindum og óhollustu.

Á húshliðar, gafla eða girðingar, sem vita að götu eða torgi, má ekki hengja fiskiföng eða annað, sem óþrifnaður er að eða óþefur. Ekki má heldur hafa fisktrönur við götu eða á almannafæri.

8. gr.

Öllum portum og annarri óbyggðri lóð umhverfis hús skal halda hreinum, og er það á ábyrgð lóðarhafa, að þess sé gætt.

9. gr.

Enginn húsráðandi má fleygja sorpi, ösku eða öðrum óhreinindum inn á annars manns lóð; geri hann það, skal hann vera skyldur að flytja óhreinindin aftur burtu tafarlaust og á sinn kostnað.

10. gr.

Á hverju vori, í maí eða júní, skal heilbrigðisnefndin láta fara fram hreinsun á öllum göturæsnum, opinberum lóðum og opnum svæðum, sem almenningur hefur not af. Kostnaðurinn greiðist úr sveitarsjóði. Þá skulu og allir húsráðendur láta hreinsa öll óhreinindi af lóðum sínum. Vanræki einhver þessa hreinsun, er heilbrigðisnefnd heimilt að láta framkvæma verkið á kostnað lóðarhafa. Kostnað, sem af því leiðir, má taka lögtaki hjá lóðarhafa.

Götur kaптúnsins og ræsi skal hreinsa á kostnað hreppsins, svo oft sem heilbrigðisnefnd þykir þurfa.

Um fráráslu.

11. gr.

Þar í kaптúninu, sem ekki næst til sameiginlegrar skolpveitu fram í sjó, og á meðan það er ekki, er heimilt að veita eldhúss- og þvottaskolpi í lokaðar gryfjur, enda séu þær hæfilega langt frá húsi, viðunanlega gerðar að dómi heilbrigðisnefndar og þær hreinsaðar eftir þörfum.

12. gr.

Ef skolpveita er gerð á opinberan kostnað, skulu þeir, sem hús eiga nærri veitunni, skyldir að gera skolpræsi, hver frá sínu húsi, út í þá veitu, og skulu þau ræsi ekki miður gerð en aðalveitan.

13. gr.

Skyldir skulu eigendur blautfisks- og lýsisbræðsluhúsa að gera ræsi frá húsum þessum í sjó fram.

Um vatnsból.

14. gr.

Heilbrigðisnefnd skal hafa eftirlit með brunnum í kaптúninu, og vatnsveitu, þegar hún er komin. Vatn, sem tekið er til fiskþvottar, má ekki taka nema úr vatnsveitu eða öðru því vatnsból, sem heilbrigðisnefnd tekur gilt.

Um íbúðarhús.

24

15. gr.

20. jan.

Öll hús, sem notuð eru til íbúðar, skulu vera svo gerð, að unnt sé að halda þeim hreinum. Gluggar skulu vera á hjörum, að minnsta kosti einn í hverju herbergi.

16. gr.

Heilbrigðisnefnd má heimta af leigjanda eða eiganda húss, að ræstað sé íbúðarherbergi, ef herbergið er svo óhreint, að nefndin telur ámælisvert, eða íbúunum hætta búin af því.

17. gr.

Sé íbúðarhús svo illa gert, hrörlegt eða þröngt, að heilbrigðisnefnd álitur hættu fyrir heilsu manna að búa í því, þá getur nefndin bannað íbúðina. Skal nefndin þá tilkynna húsráðanda bannið skriflega og færa rök fyrir. Skal fólk þá flytja úr húsinu innan tveggja mánaða frá tilkynningardegi; sé húsið ekki bætt á þeim tíma, svo að heilbrigðisnefnd líki. Heimilt er húseiganda þó, innan 8 daga, að skjóta skipun nefndarinnar til hreppsnefndar, sem þá leggur úrskurð á málið í samráði við héraðslækni, svo fljótt sem unnt er.

18. gr.

Kjallara má ekki nota til íbúðar án leyfis heilbrigðisnefndar. Undir íbúðarhúsum má ekki hafa kjallara svo gerða, að vatn standi nokkurn tíma í þeim.

Um peningshús, hauga og safngryfjur.

19. gr.

Eigi má, án leyfis heilbrigðisnefndar, hafa stórgripi, sauðfé eða hænsn í íbúðarhúsum manna eða byggingum áföstum við íbúðarhús.

20. gr.

Heilbrigðisnefnd skal segja fyrir um, hvar peningshús, haughús, haugstæði eða forir mega vera, og má enginn gera þau að nýju, nema hann hafi fengið samþykki heilbrigðisnefndar til þess og hlíti fyrir mælum hennar um frágang og tilhögun. Peningshús og haugstæði, sem eru eldri en þessi samþykkt, getur heilbrigðisnefnd heimtað, að séu lögð niður, færð úr stað eða breytt, ef hún telur að þeim óþrífnað.

Um salerni.

21. gr.

Hverju íbúðarhúsi skal fylgja salerni, eitt eða fleiri, eftir stærð hússins og fjölda íbúða. Salerni skal þannig gert, að gólfið sé steinsteypt eða úr hefluðum og plægðum gólfborðum, og liggi gólfið hærra en jarðvegurinn í kring. Hafa skal í salerninu saurkagga, vel vatnsheldan, og nái hann fast upp að setu. Setuumbúnaðurinn skal vera laus og allt þannig útbúið, að sem auðveldast sé að þvo og sótt-hreinsa salernið. Hafa má salernið innanhúss í sérstökum klefa, ef góður loftsúgur er í klefanum og það er hreinsað daglega.

22. gr.

Í salernum skal seta og gólf jafnan vera hreint og saurilátin tæmd áður en þau fyllast.

23. gr.

Heilbrigðisnefnd skal segja til um það, hvar megi láta saur úr salernum.

24

20. jan.

24. gr.

Ef engin salerni fylgja húsum þeim, sem eldri eru en þessi samþykkt, eða þau eru illa gerð eða óþrifleg, þá getur heilbrigðisnefnd heimtað af húsráðendum, að þeir geri ný salerni samkvæmt 21. gr. Heimilt er heilbrigðisnefnd að láta byggja salerni til almenningsnota, eitt eða fleiri. Kostnað við byggingu þeirra og hirðingu skal greiða úr sveitarsjóði.

Um sorp og önnur óhreinindi.

25. gr.

Hverju húsi skal fylgja sorpkista, sem heilbrigðisnefnd álitur viðunanlega. Skal í hana safna allri ösku og sorpi, sem til fellur frá húsinu, og það flutt út í sjó, eða á annan þann stað, sem heilbrigðisnefnd samþykkir. Sé misbrestur á, að þessu sé hlýtt, má heilbrigðisnefnd láta útbúa sorpkassa, safna í þá og láta sorpið burt á kostnað húseiganda.

26. gr.

Nú álitur hreppsnefnd heppilegra, að sérstakur maður sé ráðinn til að hreinsa sorp úr bænum, og er henni það þá heimilt.

27. gr.

Það er skylda útgerðarmanna að sjá um, að flytja allt slor og allan fiskúrgang, sem ekki er safnað í gryfjur með ráði heilbrigðisnefndar eða hagnýtt á annan hátt, samdægurs svo langt út á sjó, að það berist ekki aftur upp í fjöruna.

28. gr.

Þegar lóðir eru stokkaðar upp eða beitt, skal öllu rusli af lóðunum og beituúrgangi safnað saman í ilát og það flutt burtu jafnóðum með slorinu.

Formenn og bátaeigendur hera ábyrgð á, að ákvæðum þessarar greinar sé hlýtt.

29. gr.

Til frekari tryggingar ákvæðum 28. gr., skal kjósa á hreppsfundi 2 menn eða fleiri, ef þurfa þykir, sem hafi ásamt heilbrigðisnefnd og bryggjuformanni eftirlit með hreinlæti kringum bryggjur og í beitningarskúrum yfir vertíðina. Geri þeir heilbrigðisnefnd viðvart, ef einhverjir kynnu að brjóta í bága við þessi ákvæði eða önnur þar að lútandi.

30. gr.

Öll fiskverkun og verkun á fiskúrgangi skal fara fram á þeim svæðum, sem heilbrigðisnefnd ákveður til þess.

31. gr.

Á lóð kaupsinsins eða í nágrenni við hana má ekki reka neinn þann iðnað, sem óhollusta fylgir, óþefur eða óþrifnaður. Skal allur iðnaður, þar með talin fiskverkun og annað þvílíkt, háður eftirliti heilbrigðisnefndar og fyrirmælum, að því er hreinlæti snertir, bæði utan húss og innan.

32. gr.

Verksmiðjur, sem reistar kunna að verða, og vinnustofur, þar með talin fiskverkunar- og beitningarhús, skulu háð eftirliti heilbrigðisnefndar og fyrirmælum, að verkafólki sé þar ekki hætta búin af illri aðbúð. Séð skal fyrir nægilegu loftrúmi og loftræstingu. Nægileg upphitun skal vera í öllum vinnustofum, og nær það ákvæði einnig til beitningarhúsa, sem unnið er í að vetrarlagi.

Um samkomuhús og sölubúðir.**24**

20. jan

33. gr.

Heilbrigðisnefnd skal hafa eftirlit með samkomuhúsum og sölubúðum í kaup-
túninu og sjá um, að slíkir staðir séu hreinsaðir svo oft, sem hún álitur þess þörf,
og af þeim, sem hún álitur til þess færa. Skulu þessi hús þvegin hátt og lágt og að
minnsta kosti einu sinni á ári og gólf í þeim hvern þann dag, sem notuð eru.

34. gr.

Í verzlunarbúðum, skólum og öllum þeim húsum, sem notuð eru til almennra
mannfunda, skulu vera nægilega margir hrákadallar, og séu þeir vandlega hreins-
aðir í hvert sinn, sem húsið er notað.

35. gr.

Hverju samkomuhúsi skulu fylgja salerni svo mörg og stór, sem heilbrigðis-
nefnd telur nauðsynlegt, og þannig útbúin og hirt, sem nefndin mælir fyrir um.

Um skóla.**36. gr.**

Heilbrigðisnefnd skal skoða skólahús í kaup- og kaup- og kaup-
berri eign eða einstakra manna, að minnsta kosti tvisvar á ári.

37. gr.

Hver kennslustofa skal vera svo stór, samanborið við nemendafjölda, sem hér-
aðslæknir álitur viðunandi. Allir gluggar skulu vera á hjörum, sé ekki önnur loft-
ræsting. Gólf skulu þvegin daglega, en ekki sópuð.

38. gr.

Ef nemandi eða kennari hefur berklaveiki eða annan næman sjúkdóm og læknir
álitur, að um smithættu sé að ræða, þá er heilbrigðisnefnd skylt að banna, að
nemandi eða kennari komi í skólann, þar til smithættan að dómi læknis er um
garð gengin.

Um matvæli.**39. gr.**

Heilbrigðisnefnd skal hafa gát á, að ekki sé höfð á boðstólum matvara, sem
sé svikin, skemmd eða skaðleg fyrir heilsu manna, og eiga frumkvæði að aðgerðum
þar að lútandi samkvæmt lögum nr. 24 1. febr. 1936, um eftirlit með matvælum og
öðrum neyzlu- og nauðsynjavörum, svo og reglugerðum samkvæmt þeim lögum.

40. gr.

Nú er bersýnilegt, eða kemur í ljós við rannsókn, að einhver matvara sé skemmd
eða skaðleg, og skal þá eyðileggja vöruna eða gera hana á einhvern hátt óskaðlega
heilsu manna á kostnað þess, sem vöruna hefur á boðstólum.

41. gr.

Kjöt af veikum skepnum eða sjálfdaudum má ekki selja til manneldis.

42. gr.

Heilbrigðisnefnd getur bannað matvælasölu, ef sölustaður virðist óhæfur vegna
óþrifnaðar. Svo getur nefndin og bannað matvælasölu um stundarsakir, ef næmur
sjúkdómur er á sölustaðnum og hætt er við, að salan greiði sjúkdómnum götu.

24

20. jan.

Um slátrun.

43. gr.

Skepnunum má ekki slátra við götu eða á almannaferi, heldur skal það gert að húsabaki eða innan girðingar. Þegar slátrun er lokið, skal þrifa til á blóðvelli og flytja allt burt, sem til óþrifnaðar er.

Sullum skal safna í sérstakt ílát og brenna.

Hundar mega ekki koma nálægt slátrun.

44. gr.

Enginn má slátra skepnunum til að selja, nema hann hafi til þess skriflegt leyfi heilbrigðisnefndar, og verður hann að fullnægja þeim ákvæðum um þrifnað og tilhögun, sem hún setur.

Um hundahald.

45. gr.

Allt hundahald er óheimilt í kaптúninu.

Um mjólkursölu.

46. gr.

Öll mjólkursala skal háð eftirliti heilbrigðisnefndar, og getur nefndin bannað mjólkursölu á eða frá heimili, ef næmur sjúkdómur gengur á heimilinu, eða ástæða er til að halda eða vissa fyrir, að kýrnar séu veikar.

Berklaveikar manneskjur mega hvorki hirða kýr, mjólka eða hafa með höndum þá mjólk, sem selja skal.

47. gr.

Heilbrigðisnefnd getur bannað mjólkursölu, ef óþriflega er farið með mjólkina eða hreinlæti í fjósum og hirðing kúnna er í svo löku standi, að erfitt verði að forðast, að mjólkin óhreinist.

Um brauðgerðarhús.

48. gr.

Heilbrigðisnefnd skal hafa gát á þeim brauðgerðarhúsum, sem rekin kunna að verða í kaптúninu. Bakarar eru skildir til að hlýta fyrirmælum hennar, að því er hreinlæti snertir.

Enginn má reisa brauðgerðarhús eða byrja bakaraiðn í eldra húsi nema með fengnu leyfi heilbrigðisnefndar, og skal hann hlýða fyrirmælum hennar um alla tilhögun.

Tóbaksnautn er bönnuð í brauðgerðarhúsum, og enginn má sofa í stofum, sem notaðar eru til brauðgerðar.

49. gr.

Bakarar skulu hafa hvítar yfirhafnir yztar klæða, sem ávallt séu hreinar. Þeir skulu og þvo höfuð sitt og hendur, áður en þeir taka til starfa. Deig má ekki hnoða með fótum.

50. gr.

Þeir menn mega ekki vinna að brauðgerð, sem hafa lungnatæringu eða annan næman sjúkdóm eða opin sár eða útbrot á höndum eða handleggjum.

Bakarar og afgreiðslufólk í brauðbúðum skulu í byrjun hvers árs láta heil-

brigðisnefnd í té heilbrigðisvottorð frá lækni. Auk þess getur nefndin krafizt slíks vottorðs, ef henni þykir ástæða til.

24
20. jan.

Um næma sjúkdóma.

51. gr.

Komi hættuleg farsótt upp í hreppnum eða nálægum sveitum, þá er heilbrigðisnefnd heimilt að setja um stundarsakir strangari fyrirmæli um hreinlæti utan húss og innan, burtflutning á óhreinindum o. s. frv., en í samþykkt þessari felast.

Um kirkjugarða.

52. gr.

Þá er gera skal kirkjugarð, skal leita álits heilbrigðisnefndar, og getur hún heimtað, að garðsstæðið sé þurrkað með lokræsum, ef það er svo rakt, að vatn komi nokkru sinni upp í grafirnar.

Vatnsból má ekki vera nær kirkjugarði á jafnsléttu eða undan brekku en bilið sé 100 m. Allir kirkjugarðar skulu vera grasi grónir. Grafa skal svo djúpt, að tveggja álna moldarlag sé ofan á kistu.

Um sektir.

53. gr.

Ef menn brjóta samþykkt þessa eða vanrækja að framkvæma á settum fresti nokkra þá skipun, sem heilbrigðisnefnd gefur samkvæmt henni, þá varðar það sektum, allt að 1000 krónum, er renna í sveitarsjóð.

Ef heilbrigðisnefnd kys heldur að láta vinna verk það, sem vanrækt hefur verið, á kostnað þess, sem verkið átti að vinna, þá er henni það heimilt, og skal þá greiða þann kostnað, sem af því leiðir, til bráðabirgða úr sveitarsjóði, en síðan taka hann lögtaki hjá þeim, sem sekur er.

Þetta birtist hér með til eftirbreytni öllum, sem hlut eiga að máli.

Í heilbrigðismálaráðuneytinu, 20. janúar 1949.

Eysteinn Jónsson.

Gústav A. Jónasson.

REGLUGERÐ

um ríkisábyrgð vegna bátaútvegsins o. fl.

25

15. febr.

1. gr.

Ríkissjóður ábyrgist framleiðendum söluverð það á framleiðslu þeirra til útflutnings, sem ákveðið er í 2., 4. og 6. gr. reglugerðar þessarar.

2. gr.

1. Þorskflök með roði, vafin í pergamentpappír í 3 kg eða 7 enskra punda (lbs.) stykkjum, 8 í ks. á 24 kg eða 56 lbs. nettó, pr. lb. fob.	kr. 1.33
2. Þorskflök með roði í 1 kg öskjum án cellophan, 25 öskjur í ks. á 25 kg nettó, pr. lb. fob.	— 1.46